YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

14 päivänä marraskuuta 2002 *

Asiassa C-316/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. B. Wainwright, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Irlanti, asiamiehenään D. J. O'Hagan, avustajinaan E. Fitzsimons, SC, ja E. Galligan, BL, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Irlanti ei ole noudattanut juomaveden laadusta 15 päivänä heinäkuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/778/ETY (EYVL L 229, s. 11) 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan sekä EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

— koska se ei ole huolehtinut kyseisen direktiivin liitteessä I vahvistettujen biologisten muuttujien 57 (koliformisten bakteerien kokonaismäärä) ja 58 (fekaalit koliformiset bakteerit) noudattamisesta tiettyjen julkisten vesijohtoverkkojen sekä tiettyjen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta (muiden kuin niiden, jotka tuottavat alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tai joista otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, jollei vettä tarjota osana kaupallista tai julkista toimintaa), jotka on yksilöity juomavettä koskevissa virallisissa raporteissa sekä Ballycroyn paikkakuntaa (Irlanti) koskevassa kirjeenvaihdossa, ja

— koska se ei ole kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa lainsäädännössään ottanut huomioon tämän direktiivin liitteen I vaatimusten pakottavuutta yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit R. Schintgen, V. Skouris, F. Macken ja J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 7.2.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.4.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.8.2000, jota on muutettu 27.2.2001 jätetyllä vastaajan vastineen johdosta annetulla vastauksella ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Irlanti ei ole noudattanut juomaveden laadusta 15 päivänä heinäkuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/778/ETY (EYVL L 229, s. 11) 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan sekä EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan,

— koska se ei ole huolehtinut kyseisen direktiivin liitteessä I vahvistettujen biologisten muuttujien 57 (koliformisten bakteerien kokonaismäärä) ja 58 (fekaalit koliformiset bakteerit) noudattamisesta tiettyjen julkisten vesijohtoverkkojen sekä tiettyjen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta (muiden kuin niiden, jotka tuottavat alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tai joista otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, jollei vettä tarjota osana kaupallista tai julkista toimintaa), jotka on yksilöity juomavettä koskevissa virallisissa raporteissa sekä Ballycroyn paikkakuntaa (Irlanti) koskevassa kirjeenvaihdossa, ja

— koska se ei ole kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa lainsäädännössään ottanut huomioon tämän direktiivin liitteen I vaatimusten pakottavuutta yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeuden säännökset

2 Direktiivin 80/778/ETY 2 artiklan mukaan "juomavedellä tarkoitetaan kaikkea vettä, jota joko sen alkuperäisessä tilassa tai, sen alkuperästä riippumatta, käsittelyn jälkeen käytetään tuohon tarkoitukseen,

— siten, että sitä johdetaan juomavedeksi,

tai

— siten, että

— sitä käytetään elintarvikkeita valmistavassa, jalostavassa tai säilyttävässä taikka niitä markkinoille saattavassa elintarvikeyrityksessä

ja

— se vaikuttaa valmiiden elintarvikkeiden terveellisyyteen".

3 Direktiivin 80/778/ETY 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on vahvistettava juomaveteen sovellettavat arvot liitteessä I esitetyille muuttujille.

— —

3. Jäljempänä liitteen I taulukossa A, B, C, D ja E ilmaistujen muuttujien osalta:

— jäsenvaltioiden määräämät arvot eivät saa olla suurempia kuin sarakkeessa 'suurin sallittu pitoisuus' esitetyt arvot;

— määrittäessään arvoja jäsenvaltioiden on pidettävä perustana sarakkeessa 'ohjetaso' ilmaistuja arvoja.

— —

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että juomavesi täyttää vähintään liitteessä I olevat vaatimukset."

4 Direktiivin 80/778/ETY 12 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että juomaveden laatua valvotaan säännöllisesti.

5 Direktiivin 80/778/ETY 18 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

6 Koska kyseinen direktiivi annettiin tiedoksi Irlannille 18.7.1980, direktiivin 18 artiklassa säädetty täytäntöönpanoa koskeva määräaika päättyi siis 18.7.1982.

7 Direktiivin 80/778/ETY 19 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet saattaakseen juomaveden laadun kyseisen direktiivin mukaiseksi viiden vuoden kuluessa sen tiedoksi antamisesta. Kyseisessä artiklassa säädetty määräaika päättyi siis 18.7.1985.

8 Direktiivin 80/778/ETY liite I sisältää listan muuttujista. Kyseisen liitteen taulukossa E luetellaan mikrobiologiset muuttujat ja vahvistetaan niiden suurin sallittu pitoisuus. Tässä kanteessa tarkoitettujen muuttujien osalta kyseiset säännökset ovat seuraavat:

	Muuttuja	Tulokset: näytteen tilavuus (ml)	Ohjetaso (GL)	Suurin sallittu pitoisuus (MAC)	
				Kalvo-suodatus	Putki-menetelmä (MPN)
57	Koliformisten bakteerien kokonaismäärä (1)	100	—	0	MPN<1
58	Fekaalit koliformiset bakteerit	100	—	0	MPN<1

(1) Edellyttäen, että tutkitaan riittävä määrä näytteitä (95 % tuloksista).

9 Direktiivi 80/778/ETY on korvattu ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta 3 päivänä marraskuuta 1998 annetulla neuvoston direktiivillä 98/83/EY (EYVL L 330, s. 32).

10 Direktiivin 98/83/EY 18 artiklan mukaisesti kyseinen direktiivi tuli voimaan 25.12.1998. Kyseisen direktiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden oli pantava direktiivi täytäntöön viimeistään 25.12.2000. Direktiivin 14 artiklan mukaan ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadun on oltava kyseisen direktiivin säännösten mukainen viimeistään 25.12.2003. Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan kyseisellä direktiivillä kumotaan tuona samana päivänä direktiivi 80/778/ETY.

11 Direktiivin 98/83/EY 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot voivat myöntää vapautuksen direktiivin määräysten noudattamisesta:

— —

b) sellaisille ihmisten käyttöön tarkoitetuille vesille, jotka otetaan yksittäisestä, alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tuottavasta vesilähteestä tai josta otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, jollei vettä tarjota osana kaupallista tai julkista toimintaa."

12 Direktiivin 98/83/EY liitteessä I korvataan fekaalit koliformiset bakteerit escherichia colilla (E. Coli) pakollisena mikrobiologisena muuttujana, kun taas koliformiset bakteerit luokitellaan siinä pelkäksi osoitinmuuttujaksi.

Kansalliset säännökset

13 Irlanti antoi direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanemiseksi vuoden 1988 Statutory Instrumentin nro 81, jonka nimenä on European Communities (Quality of Water Intended for Human Consumption) Regulations, 1988 (jäljempänä vuoden 1988 asetus).

14 Vuoden 1988 asetuksen 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Terveysviranomaisten on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että

a) juomavesi täyttää tämän asetuksen vaatimukset, paitsi silloin, jos myönnetään poikkeus 5 §:n perusteella — — .

— — ."

15 Vuoden 1988 asetuksen 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Jos 7 §:n mukaisesti suoritetun valvonnan perusteella ilmenee, että juomaveden laatu ei täytä tämän asetuksen vaatimuksia, terveysviranomaisten on

a) ryhdyttävä kaikkiin kohtuullisiin toimiin varoittaakseen kyseessä olevan veden käyttäjiä kansanterveyttä uhkaavasta kohtuuttomasta vaarasta,

b) julkisen vedentoimittajan ollessa kyseessä perustettava heti kun se on mahdollista toimintaohjelma veden laadun parantamiseksi, ja

c) yksityisen vedentoimittajan ollessa kyseessä ilmoitettava heti kun se on mahdollista veden toimittamisesta vastuussa olevalle henkilölle tai henkilöille veden laadun parantamiseksi toteutettavat toimenpiteet."

16 Vuoden 1988 asetusta muutettiin 3.11.1999 annetulla vuoden 1999 Statutory Instrumentillä nro 350 sekä 20.6.2000 annetulla vuoden 2000 Statutory Instrumentillä nro 177. Asetus kumottiin myöhemmin ja korvattiin direktiivin 98/83/EY täytäntöönpanemiseksi 18.12.2000 annetulla vuoden 2000 Statutory Instrumentillä nro 439, joka tulee voimaan 1.1.2004.

Tosiseikat

17 Käsiteltävänä oleva asia koskee erityisesti yhteisiä vedentoimitusjärjestelmiä (Group Water Schemes), joilla on erityinen merkitys Irlannissa. Irlannin hallitus on toimittanut kyseisten järjestelmien ominaisuuksia koskevat seuraavat tiedot, joita komissio ei ole kiistänyt.

18 Yhteisiä vedentoimitusjärjestelmiä alettiin perustaa vuonna 1962, ja niillä ratkaistiin alhaisen väestöntiheyden aiheuttama ongelma, joka koski tarvittavan infrastruktuurin rakentamista juomaveden toimittamista varten Irlannin syrjäisille maaseutualueille.

19 Yhteinen vedentoimitusjärjestelmä on Irlannissa verkosto, joka toimittaa juomavettä kahteen tai useampaan kotitalouteen käyttämällä yhteistä tai jaettua vesilähdettä sekä vesijohtojärjestelmää, joka on sellaisen maaseudulle perustetun osuuskunnan omaisuutta, joka huolehtii sen toiminnasta ja ylläpidosta. Yhteiset vedentoimitusjärjestelmät tuottavat juomavettä noin 145 000 maaseututalouteen. Niiden kotitalouksien lukumäärä, joiden tarpeista tällainen verkko huolehtii, vaihtelee kahdesta kotitaloudesta yli tuhanteen kotitalouteen. Vuoden 1991 väestönlaskennan mukaan keskiverto verkko huolehtii noin 28 kotitalouden (tai noin sadan henkilön) veden tarpeesta. Nämä verkot ovat kehittyneet paikallisen yhteisön yhteistoiminnan ansiosta. Verkot ovat niiden jäsenten yhteistä omaisuutta. Jäsenet perustavat trustin, jonka kaikki varat ovat verkon jäsenten yhteistä omaisuutta, tai yhteisön (osuuskunnan tai rajavastuuyhtiön) verkon hallinnoimiseksi, sen toiminnan järjestämiseksi ja sen ylläpitämiseksi heidän nimissään. Ympäristöministeriö ja paikalliset hallintoviranomaiset myöntävät tukia, joiden avulla rahoitetaan kyseisten verkkojen kehittämisen ja nykyaikaistamisen aiheuttamat pääomakustannukset.

20 Kyseessä olevista 145 000 kotitaloudesta noin 90 000 kotitalouteen johtaa yhteinen vedentoimitusjärjestelmä, joka on liitetty julkiseen vesijohtoverkkoon. Tällaisessa tapauksessa yhteinen vedentoimitusjärjestelmä useimmiten hallinnoi vesijohtojärjestelmää, kun taas paikalliset viranomaiset toimittavat verkkoon juomavettä sen jakelemiseksi verkon jäsenille.

21 Muihin 55 000 kotitalouteen johtavat yhteiset vedentoimitusjärjestelmät, jotka hankkivat vetensä yksityisistä vedenottopisteistä, kuten lähteestä, kaivosta, joesta tai järvestä. Verkot, joiden vesi tuotetaan yksityisistä vedenottopisteistä, aiheuttavat vakavimmat ongelmat veden riittämättömän laadun osalta, sillä veden suodatus- ja desinfiointilaitteita ei aina käytetä tai hoideta tyydyttävällä tavalla.

22 On lisättävä, että Irlannin viranomaiset ovat vuodesta 1991 lähtien julkaisseet vuosittaisia raportteja, jotka koskevat juomaveden laatua Irlannissa (jäljempänä vuosittaiset raportit).

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely sekä oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

23 Edellä mainittujen vuosittaisten raporttien perusteella sekä valitusten takia, jotka koskevat juomaveden mikrobiologista pilaantumista Irlannissa, komissio lähetti Irlannille virallisen huomautuksen 30.10.1998.

24 Irlannin viranomaiset vastasivat kyseiseen huomautukseen 16.3.1999 päivätyllä kirjeellään. Kirjeen mukaan viranomaiset olivat sitoutuneet toimimaan siten, että kyseisen veden laatu vastaa direktiivin 80/778/ETY vaatimuksia.

25 Tyytymättömänä tähän vastaukseen komissio lähetti Irlannille 14.7.1999 perustellun lausunnon, jossa vedottiin ensiksi siihen, että julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteessä I vahvistettuja mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58, toiseksi siihen, että kyseisiä muuttujia ei noudateta yhteisten vedentoimitusjärjestelmienkään osalta, ja lopuksi siihen, että direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanoa koskevat Irlannin oikeuden säännökset eivät ole pakottavia kyseisten verkkojen osalta. Komissio asetti Irlannille perustellun lausunnon tiedoksiantamisesta laskettavan kahden kuukauden määräajan, jonka kuluessa Irlannin piti alkaa noudattaa kyseistä lausuntoa.

26 Irlannin viranomaiset ovat vastanneet kyseiseen perusteltuun lausuntoon 11.11.1999 päivätyllä kirjeellään. Kyseisessä kirjeessä ne ovat myöntäneet, että yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta on vaikeuksia, sekä vakuuttaneet uudelleen komissiolle, että ne ovat sitoutuneet toimimaan siten, että kaikki vedentoimituksen lähteet ovat direktiivissä 80/778/ETY vahvistettujen standardien mukaisia. Irlannin viranomaiset ovat lisäksi toimittaneet tietoja toimenpiteistä, joihin Irlannissa on ryhdytty kyseisen direktiivin täytäntöönpanemiseksi; kyseisiä tietoja on täydennetty 18.1.2000 päivätyllä kirjeellä sekä 27.3.2000 päivätyllä ympäristöministeriön ja Irlannin paikallishallintoviranomaisen lehdistötiedotteella.

27 Komissio kuitenkin katsoi, että direktiiviä rikottiin edelleen, joten se nosti tämän kanteen.

28 Vastineen johdosta antamassaan vastauksessa komissio on muuttanut kanteessa esittämiään vaatimuksia varmistaakseen niiden johdonmukaisuuden direktiivin 98/83/EY 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan kanssa sulkemalla jäsenyysvelvoit-

teiden noudattamatta jättämisen ulkopuolelle yhteiset vedentoimitusjärjestelmät, jotka tuottavat alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tai joista otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, siltä osin kuin vettä ei oteta julkisesta vedenottopisteestä ja siltä osin kuin huoneistoja, joihin vettä toimitetaan, ei käytetä kaupalliseen toimintaan, johon kuuluu juomaveden tarjoaminen yleisölle.

Kanne

29 Ensiksi on syytä tarkastella eräitä näkemyksiä, jotka Irlanti on esittänyt käsiteltävänä olevaan kanteeseen liittyvien olosuhteiden osalta. Se vetoaa siihen, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely aloitettiin useita vuosia sen jälkeen kun Irlanti oli vuonna 1988 ilmoittanut komissiolle lainsäädännöstään, jolla oli tarkoitus huolehtia direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanosta.

30 Julkisten vesijohtoverkkojen osalta on lisäksi pohjimmiltaan noudatettu direktiivissä 80/778/ETY säädettyjä veden laatustandardeja, ja komissiolta puuttuu todellisuudentaju, kun se katsoo, että verkkojen osalta on noudatettava sataprosenttisesti kaikkia kyseisessä direktiivissä säädettyjä veden laatua koskevia muuttujia.

31 Mitä sitten tulee yhteisiin vedentoimitusjärjestelmiin, käsiteltävänä olevassa kanteessa ei oteta huomioon tärkeitä korjaavia toimenpiteitä, jotka on suoritettu, eikä liioin historiallisia ja kulttuurillisia syitä, jotka ovat johtaneet kyseisten verkkojen rakentamiseen.

32 Tältä osin on todettava, että oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että EY 226 artiklassa vahvistetussa järjestelmässä komission harkintavallassa on arvioida, milloin jäsenyysvelvoitteiden laiminlyömistä koskeva kanne on nostet-

tava, eikä yhteisöjen tuomioistuimen asiana ole arvioida komission toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta (asiat C-207/97, komissio v. Belgia, tuomio 21.1.1999, Kok. 1999, s. I-275, 24 kohta ja C-152/98, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. I-3463, 20 kohta).

33 Lisäksi on korostettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. erityisesti asiat C-220/99, komissio v. Ranska, tuomio 11.9.2001, Kok. 2001, s. I-5831, 33 kohta ja C-323/01, komissio v. Italia, tuomio 30.5.2002, Kok. 2002, s. I-4711, 8 kohta). Tästä seuraa, että väitettyjä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisiä on käsiteltävänä olevassa asiassa arvioitava suhteessa vuoden 1988 asetuksen alkuperäiseen versioon ottamatta huomioon säädöksiä, joilla kyseistä asetusta on myöhemmin muutettu ja joilla se on korvattu.

Kanneperuste, jonka mukaan julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58

34 Komissio esittää julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta vuosittaisiin raportteihin perustuvan yhteenvedon, jonka tarkoituksena on osoittaa vuosi vuodelta, vuodesta 1993 vuoteen 1998, mikrobiologisen pilaantumisen tilanne Irlannin kaikkien julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta. Komission mukaan yhteenvedosta ilmenee, että direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58 on toistuvasti rikottu huomattavan monen tällaisen vesilähteen osalta. Lisäksi eräiden tällaisten vesilähteiden osalta fekaalien koliformisten bakteerien pitoisuudet olivat usein korkeita.

35 Irlanti myöntää, että direktiivissä 80/778/ETY asetettuja vaatimuksia on rikottu, mutta se vetoaa siihen, että veden laatu julkisissa verkoissa on yleisesti ottaen

hyvä, kuten perättäiset vuosittaiset raportit osoittavat. Esimerkiksi vuoden 1998 vuosittainen raportti osoittaa, että julkisista vedentoimituksen lähteistä otetuista näytteistä 92 prosentissa ei ollut lainkaan koliformisia bakteereja ja että 95 prosentissa kyseisistä näytteistä ei ollut fekaaleja koliformisia bakteereja. Lisäksi Irlanti katsoo, että kyseisissä raporteissa esitettyjen tietojen tulkintaa on lievennettävä, sillä ainoa syy, jonka takia useat näytteet eivät olleet standardien mukaisia, oli koliformisten bakteerien kokonaismäärä, joka yleensä oli vähäinen, minkä lisäksi fekaaleja koliformisia bakteereja ei esiintynyt lainkaan. Kansanterveydelle aiheutuva vaara on hyvin vähäinen tällaisessa tapauksessa. Irlanti lisää, että vuosien 1994 ja 1999 välisenä aikana kyseisessä jäsenvaltiossa on tehty merkittäviä investointeja vesijohtojärjestelmän parantamiseksi ja että aikomuksena on kolminkertaistaa nämä menot sen ohjelman puitteissa, joka kattaa ajanjakson vuodesta 2000 vuoteen 2006.

36 On todettava, että käsiteltävänä olevassa asiassa on ilmeistä, että komission kanteessa lueteltujen julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta ei perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivänä eli 14.9.1999 noudatettu direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58. Tiedot, joihin Irlanti on vedonnut osoittaakseen, että kyseisten muuttujien raja-arvojen ylitykset olisivat suhteellisen lieviä, ainoastaan vahvistavat näiden ylitysten tapahtumisen.

37 Lisäksi väitteitä, jotka perustuvat toimenpiteisiin, joihin Irlanti on ryhtynyt parantaakseen juomaveden laatua, ei voida hyväksyä. Riippumatta siitä, kuinka merkittäviä ovat ne toimenpiteet, jotka kyseinen jäsenvaltio on toteuttanut parantaakseen juomaveden laatua alueellaan, on todettava, että tältä osin direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdassa ei säädetä pelkästään huolellisuusvelvollisuutta, vaan siinä velvoitetaan tuloksiin.

38 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin todennut, direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdasta seuraa, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että juomavesi täyttää vähintään kyseisen

direktiivin liitteessä I olevat vaatimukset. Ainoat poikkeukset kyseiseen velvollisuuteen ovat ne, jotka on säädetty kyseisen direktiivin 9, 10 ja 20 artiklassa. Direktiivissä velvoitetaan jäsenvaltiot siis toimimaan siten, että tietyt tulokset saavutetaan, ilman että ne voivat säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta vedota erityisiin olosuhteisiin perustellakseen kyseisen velvollisuuden laiminlyönnin. Kaikkien kohtuullisesti katsoen mahdollisina pidettävien toimenpiteiden toteuttaminen ei siis voi oikeuttaa kyseisen velvollisuuden laiminlyöntiä (ks. asia C-337/89, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 25.11.1992, Kok. 1992, s. I-6103, 21—25 kohta).

39 Edellä esitetystä seuraa, että kanneperustetta, jonka mukaan julkisten vedentoimituksen lähteiden osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58, on pidettävä perusteltuna.

Kanneperuste, jonka mukaan yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58

40 Komissio väittää, että yhteiset vedentoimitusjärjestelmät kuuluvat direktiivin 80/778/ETY soveltamisalaan. Komissio esittää vuosia 1993—1998 koskevissa vuosittaisissa raporteissa olevien tietojen perusteella yhteenvedon, jossa mainitaan useita tällaisia verkkoja, joiden osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58. Lisäksi komissio vetoaa valituksiin, jotka koskevat erityisesti Ballycroyn paikkakuntaa, sekä niitä seuranneeseen komission ja Irlannin viranomaisten väliseen kirjeenvaihtoon, joiden avulla komissio pyrkii tukemaan väitettään siitä, että kyseisen paikkakunnan yhteiset vedentoimitusjärjestelmät ovat saastuneet. Koska kyseisistä raporteista ja Ballycroyn tilanteeseen liittyvästä kirjeenvaihdosta ilmenee, että useiden Irlannin yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta ei noudateta muuttujia 57 ja 58,

komissio katsoo, että kyseinen jäsenvaltio ei ole noudattanut direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdan ja 19 artiklan mukaisia velvoitteitaan. Toimenpiteet, joihin Irlannin viranomaiset ovat ryhtyneet kyseisen direktiivin noudattamiseksi, ovat tältä osin riittämättömiä niin kauan kuin kyseiset viranomaiset eivät pysty varmistamaan, että koliformisten bakteerien kokonaismäärälle ja fekaaleille koliformisille bakteereille vahvistettuja suurimpia sallittuja pitoisuuksia noudatetaan.

41 Irlanti vetoaa siihen, että direktiiviä 80/778/ETY ei voida soveltaa yhteisiin vedentoimitusjärjestelmiin. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut asiassa C-42/89, komissio vastaan Belgia, 5.7.1990 antamassaan tuomiossa (Kok. 1990, s. I-2821, 17—19 kohta), että kyseistä direktiiviä sovelletaan ainoastaan juomaveteen eikä sen sijaan sellaiseen veteen, joka on otettu yksityisistä vedenottopisteistä, joihin pitäisi sisällyttää yhteiset vedentoimitusjärjestelmät.

42 Mitä sitten tulee toimenpiteisiin, joihin Irlannin viranomaiset ovat ryhtyneet direktiivin 80/778/ETY vaatimusten täyttämiseksi, Irlanti vetoaa siihen, että maataloudesta peräisin olevat valumat ja haja- tai pistekuormituslähteistä (navetat, sakokaivot, säilörehukuopat ym.) peräisin olevat päästöt ovat pääasialliset syyt pinta- ja pohjavesien saastumiseen maaseudulla. Tätä ongelmaa on ryhdytty ratkaisemaan useilla tahoilla sellaisten yhtenäisten kansallisten toimintaperiatteiden avulla, jotka muodostuvat useista seikkaperäisistä toimenpiteistä. Irlanti korostaa kyseisten veden ottokohtia suojelevien toimenpiteiden tehokkuutta ja vetoaa siihen, että ne ovat kaikilta osin ympäristöön liittyvien yhteisön oikeuden perusperiaatteiden mukaisia. Useimmissa tapauksissa niitä itse asiassa rahoitetaan Euroopan unionin rakenne- ja koheesiorahastojen varoilla.

43 Heti alkuun on todettava, että Irlanti ei kiistä sitä, että komission kanteessa mainittujen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58.

44 Irlanti sen sijaan kiistää kyseisten järjestelmien kuulumisen direktiivin 80/778/ETY soveltamisalaan. Tältä osin pitää paikkansa, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Belgia 5.7.1990 antamansa tuomion 17 kohdassa katsonut, että kyseistä direktiiviä sovelletaan ainoastaan juomaveteen sekä elintarvikeyritysten käyttämään veteen ja että yksityisistä vedenottopisteistä otettu vesi on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Tulkittaessa käsitettä "yksityiset vedenottopisteet" edellä mainitun asian osalta on todettava, että kyseisessä asiassa oli kysymys direktiiviä 80/778/ETY koskevasta kansallisesta täytäntöönpanosäännöksestä, jonka soveltamisalan ulkopuolelle oli jätetty luonnollisten henkilöiden omaa kotitalouskäyttöä varten ottama vesi. Kyseisen tuomion 18 ja 19 kohdasta ilmenee, että tuomio perustuu yksityisistä vedenottopisteistä otetun veden ja juomaveden väliseen erotteluun. Kyseisestä tuomiosta ilmenevä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen täytyy siis ymmärtää siten, että se rajoittuu kaivoihin ja muihin yksityisiin vedenottopisteisiin, joista yksittäinen henkilö ottaa veden suoraan omaan käyttöönsä. Sen sijaan sellainen tilanne, jossa vesi johdetaan useille käyttäjille vesijohtoverkon kautta, kuuluu selvästikin kuluttajille tapahtuvan toimituksen käsitteeseen ja näin ollen direktiivin 80/778/ETY soveltamisalaan. Toisin kuin yksittäisen henkilön ottamaan ja hänen itsensä käyttämään veteen, useille käyttäjille verkon kautta johdettavaan veteen kohdistuu sellaisia veden ottamiseen ja jakeluun liittyviä toimia, joiden takia vesi ei voi olla kaikkien sen käyttäjien yksilöllisen valvonnan kohteena.

45 Tästä seuraa, että yhteiset vedentoimitusjärjestelmät kuuluvat direktiivin 80/778/ETY soveltamisalaan. Tältä osin on merkityksetöntä, että kyseessä oleva järjestelmä palvelee rajoitettua määrää kuluttajia, sillä kyseiselle järjestelmälle on luonteenomaista vesijohtoverkon käyttäminen.

46 Tätä tulkintaa ei kumoa se, että yhteiset vedentoimitusjärjestelmät toimivat trusti- tai yhtiömuodossa eivätkä niinkään julkisena elimenä. Kyseisten verkkojen juridisesta muodosta riippumatta niille on luonteenomaista se, että käyttäjät eivät voi yksilöllisesti valvoa vettä, joka johdetaan heille kyseisten verkkojen välityksellä.

47 Mitä sitten tulee toimenpiteisiin, joihin Irlanti on ryhtynyt parantaakseen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien kautta toimitettavan veden laatua, tämän tuomion 37 ja 38 kohdassa esitettyjen syiden takia kyseisillä toimenpiteillä ei voida perustella kyseessä olevan velvollisuuden laiminlyöntiä.

48 Edellä esitetystä seuraa, että kanneperustetta, jonka mukaan yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta ei noudateta direktiivin 80/778/ETY liitteen I mikrobiologisia muuttujia 57 ja 58, on pidettävä perusteltuna.

Kanneperuste, jonka mukaan direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanoa koskeva Irlannin lainsäädäntö ei ole vaatimusten mukainen

49 Komissio katsoo, että direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanoa koskeva Irlannin lainsäädäntö eli vuoden 1988 asetus ei vastaa kyseisen direktiivin liitteen I vaatimusten pakottavuutta yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta. Komission mukaan liitteen I pakottavuutta ei jätetä kyseisessä direktiivissä epäselväksi. Vuoden 1988 asetuksessa ei kuitenkaan säädetä selvästi ja yksiselitteisesti, että kaikkien oikeushenkilöiden on varmistettava, että Irlannin vesijohtoverkkojen kautta jaettava vesi täyttää kyseisen liitteen vaatimukset. Jakeluyhtiöille tai -trusteille ei ole säädetty minkäänlaista välitöntä velvollisuutta kyseisten vaatimusten noudattamisen osalta. Näin ollen komissio katsoo, että Irlanti ei ole noudattanut direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

50 Irlanti vetoaa siihen, että tämä kanneperuste perustuu olettamukselle, että direktiivissä 80/778/ETY asetetut vaatimukset soveltuvat yhteisiin vedentoimitusjärjestelmiin. Se kiistää tämän tulkinnan samoilla perusteilla, jotka on esitetty tämän tuomion 41 kohdassa.

51 Lisäksi Irlanti väittää, että vuonna 1962 annetun Local Government (Sanitary Services) Actin 6 §:n 3 momentin mukaan terveysviranomaisilla on toimivalta ostaa vedenjohtojärjestelmiä, kun kaikki ne henkilöt, joilla on oikeus myydä tällainen järjestelmä, esittävät tätä koskevan pyynnön tai kun näiden henkilöiden enemmistö toimii näin, ja kun kyseiset vesijärjestelmät ovat hyvässä toimintakunnossa ja hyvin ylläpidettyjä.

52 On syytä korostaa, että tämän tuomion 44—46 kohdassa esitettyjen syiden takia direktiiviä 80/778/ETY sovelletaan yhteisiin vedentoimitusjärjestelmiin. Kyseisen direktiivin 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan perusteella Irlanti oli näin ollen velvollinen varmistamaan kyseisen direktiivin liitteen I pakottavuuden tällaisten verkkojen osalta.

53 Niiden tapausten osalta, joissa laatua koskevia muuttujia ei noudateta, vuoden 1988 asetuksen 8 §:ssä kuitenkin säädetään ainoastaan käyttäjille tehtävästä varoituksesta, kun ilmenee kansanterveyttä uhkaava kohtuuton vaara, sekä suosituksesta, joka koskee veden laadun parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. On todettava, että tällaiset säännökset ovat riittämättömiä varmistamaan kyseisen direktiivin liitteen I pakottavuuden.

54 Tältä osin on merkityksetöntä, että Local Government (Sanitary Services) Actin mukaan terveysviranomaiset voivat ostaa vedenjohtojärjestelmiä, kun kaikki ne henkilöt, joilla on oikeus myydä tällainen järjestelmä, esittävät tätä koskevan pyynnön tai kun näiden henkilöiden enemmistö toimii näin. Tällainen toimivalta ei tee veden laatua koskevia muuttujia pakottaviksi, sillä kyseistä toimivaltaa käytetään täysin harkinnanvaraisella tavalla ja ainoastaan kyseisten hallintoalamaisten pyynnöstä.

55 Tästä seuraa, että kanneperustetta, jonka mukaan direktiivin 80/778/ETY täytäntöönpanoa koskeva Irlannin lainsäädäntö ei ole vaatimusten mukainen, on pidettävä perusteltuna.

56 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on todettava, että Irlanti ei ole noudattanut direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se ei ole huolehtinut kyseisen direktiivin liitteessä I vahvistettujen biologisten muuttujien 57 (koliformisten bakteerien kokonaismäärä) ja 58 (fekaalit koliformiset bakteerit) noudattamisesta tiettyjen julkisten vesijohtoverkkojen sekä tiettyjen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta (muiden kuin niiden, jotka tuottavat alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tai joista otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, jollei vettä tarjota osana kaupallista tai julkista toimintaa), jotka on yksilöity juomavettä koskevissa virallisissa raporteissa sekä Ballycroyn paikkakuntaa koskevassa kirjeenvaihdossa, ja

— koska se ei ole kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa lainsäädännössään ottanut huomioon tämän direktiivin liitteen I vaatimusten pakottavuutta yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta.

Oikeudenkäyntikulut

57 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Irlanti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Irlanti on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Irlanti ei ole noudattanut juomaveden laadusta 15 päivänä heinäkuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/778/ETY 7 artiklan 6 kohdan, 18 artiklan ja 19 artiklan mukaisia velvoitteitaan,**

— **koska se ei ole huolehtinut kyseisen direktiivin liitteessä I vahvistettujen biologisten muuttujien 57 (koliformisten bakteerien kokonaismäärä) ja 58 (fekaalit koliformiset bakteerit) noudattamisesta tiettyjen julkisten vesijohtoverkkojen sekä tiettyjen yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta (muiden kuin niiden, jotka tuottavat alle 10 kuutiometriä päivässä keskimäärin tai joista otetaan vettä alle 50 henkilön tarpeisiin, jollei vettä tarjota osana kaupallista tai julkista toimintaa), jotka on yksilöity juomavettä koskevissa virallisissa raporteissa sekä Ballycroyn paikkakuntaa (Irlanti) koskevassa kirjeenvaihdossa, ja**

— **koska se ei ole kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa lainsäädännössään ottanut huomioon tämän direktiivin liitteen I vaatimusten pakottavuutta yhteisten vedentoimitusjärjestelmien osalta.**

2) **Irlanti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Puissochet Schintgen Skouris

Macken Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä marraskuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

J.-P. Puissochet

kuudennen jaoston puheenjohtaja